

Imprimat legal.

LORANT

CIMBORA

ROMANIA ÉS AZ UTÓDALLA-
MOK EGYETLEN MAGYARNYELVŰ
KÉPES HETI GYERMEKLAPJA

FŐSZERKESZTŐ:
Benedek Elek

19   Biblioteca Univărsităților   Cluj
2 példány

KÖNIG & RAYER OMARF

Márka *

(Emlékezés egy kis eseléd lányra.)

Írta: Kirjákné Kovács Emma.

Kicsiny gyermek voltam... Hej, régen volt, régen!
 És, jajj, menni kellett! Honvágó marcangolta,
 Kicsi batyucskáját összeosmagolta
 Volt nálam is kisebb, három kis testvérem.
 Nagy köny hullatással... Szíve majd megszakadt,
 Mint az orgona síp, úgy követtek sorba,
 Csengős lovacskákkal hazafelé haladt,
 Gyenge rózsabokron négy hónapos rózsza,
 Vidám lombok alatt,
 Pelyhes kis fióka.

Nehezen bírt velünk szegény édes anyánk,
 De vissza fog jönni, százszor megígérte.
 Egy kis tót pesztonka így került le hozzánk,
 Ha jól viselkedünk, hoz minden szöpet, jót.
 Idegen világból, havasok aljáról,
 Fehér gyapjas bárányt, havasi tilinkót,
 Vadvirággal hintett lázpatak partjáról,
 Lepke szárnyu hintót,
 Kicsiny falujából.

A haja lenszöke, szeme, mint a mennybolt,
 De visszadtunk el, vele ébredtünk fel.
 Mint egy kis vadlírág maga is olyan volt,
 Vártuk, hogy visszajön, vig tilinkójával,
 Ragyogó kékfényű, örökké mosolygó,
 Szerető, szívével, fehér, báránnyával,
 És a szíve tiszta, mint a havasi hó,
 Örök mosolyával,
 Áldott jóságú jó.

Nóta csengett ajkán nap lenyugovásig,
 Egy szép nyári este édes dallam csengett:
 Nyakán csimpajkozott, hol egyik, hol másik,
 Búcsujáró tótok verték fel a csendet.
 Hol egyik, hol másik, kinozta, becézte,
 Itt van, itt van Márka!... Csak az anyja jött el
 Mint édes jó anyánk, hibánkat elnézte,
 Rongyokba bugyolált kicsi esemetével,
 Csókokkal tetézte,
 Nefelejts szemüvel.

Telt, mult az idő és megnőtt a kis leány,
 Hát Márka hová lett? „Hol van? Jöjjön ide!
 Fájt a szíve nagyon az otthona után;
 Anyja sírva mondta: „Ő elment messzire,
 Fájt a szíve, vágott kicsiny falujába,
 Az angyalok közé, fényes mennyországba,
 Furulyás legények vidám hazájába,
 Ott is szükség van most egy kis eseléd lányra,
 Havasok aljába,
 Egy jó pesztonkára.”

Hol zsenge lú között ezüst patak szalad,
 Márka, kicsi Márka, beh régen eltűntél,
 Fehér bárány legel aranyos nap alatt,
 Hófehér lelkeddel magasba repültél,
 Zöld esalit ölébe, furulya szó mellett,
 Hol nincs rang, külömbség... csak örök szeretet,
 Csuda forrásokból tündér mese termett,
 Ahol meggyógyítják a vérző sebeket,
 Édes kaeaj csengett,
 Szenvedő szíveket.

Szívembe szeretet-magvakat hullattál,
 Örökségül egy szép igazságot hagytál:
 Embertársainknak egy legyen mértéke,
 Ha királyi gazdag, ha koldus szegénye:
 A szív nemessége.

(Mocsolya, 1926. szeptember 14.)

*) Márka a Mária tótos kicsinyítése.

Krisztus elbujdosott

Írta: Rákosi Viktor.

I.

Komor, téli égből havas eső szakad. Kietlen, lapos orosz táj. Tüdővész, csenevész nyírlaerdő, mocsár. Itt csak a Macbeth jósló boszorkányai érezhetik jól magukat. Lomha bojlósereg lustán kering a légben. Repülni is rest, károgni is rest, annyira fölhízott a csatateretek dárvidőin. Elhájasodott farkasok elégedetten nyujtózkodnak vackaikban. Ők is vigán élnek a borzalom óráiban, mint a nagyvárosok élelmiszer-uzsorásai.

Szelid harangszó kong át a vidéken. Ki meri most az Istent szólítani? Miféle gyermeklélek meri remélni, hogy ez a gyöngé hang keresztül tör a világfölfordulás dübörgésén és eljut az Isten zsámolyához? De a lengyel paraszt meghallja, leveszi süvegét, keresztet vet magára és suttog: harangozhat a podolszki barátok.

Valóban, a podolszki ódon klostrom régi templomában kong a harang. És a szerzetesek imádkozni mennek a templomba. Elöl a nyolcvan esztendőes gvardián, utána négy férfi és leghátul egy ifju novicius. Az egész templom homályba borul, csupán egy szögletében égnek vastag viaszgyertyák. Itt áll bársony menyezet alatt sűrű kőtalapzaton Krisztusnak fehér márványból faragott álló alakja, Thorwaldsen munkája... esodálatos megtestesülése a bánatnak, a türelemnek, a szeretetnek és az önmegadásnak... A szerzetesek egyenesen eléje járulnak és leborulnak előtte. Odafönt a toronyban elhallgatott a harang, a szélvész és a zápor dörömböltek a nagy ólomkeretes ablakokon, a viaszgyertyák lángjai dühösen lobogtak, mintha a pokol szellemei őket is szólítanák innen, a béke csarnokából, ki a gonosz világba, vad kedvtelésüknek élni és városokat gyujtani.

A gvardián halk, panaszos, fájdalmas hangon imádkozni kezd. Társai csöndesen utána morogják: „Bűnösök vagyunk, oh, atyánk, megérdemeltük, hogy új vizözönt bocsáss reánk — vérből, de azért kérünk, hogy fordítsd el rólunk haragodat. Megváltó Jézu-

sunk, térdenállva kérünk, vezesd a mi gyöngé szavunkat Istenatyád elé.“

II.

hirtelen valami félelmes zaj támad odakint az éjszakában. Mintha vashidakon nehéz, laecos társzekerek robognának végig: Minden megremegett: a szívek, a házak. A szerzetesek összébb bujtak, érezték, hogy valami rejtelmes veszedelem talpra kelt és feljuk közeledik. Tjedt vijjogással fekete madarak csapódtak neki a templom ablakának. Ezeket is megriasztotta a vész, s menedéket keresnek. A zaj elárasztotta a falut és már a templom körül csapkod. Puskatussal megdöngetik a templom kapuját. Kitérül. Az oroszok hosszú szekérsoron sebesülteket hoznak. Szuronyos, véres, tépett katonák kezdenek a templomba beözönlenni, de ott állnak a papok és megszólal a gvardián:

— Ez a hely az Istenháza.

Egy kapitány visszafelel: — Azért hozzuk ide a szenvedőket.

— Azoknak jobb helyük lesz a klostromban.

— Legyen nyugodt, jut oda is, — felelt keserűen a kapitány. Fiúk, csináljatok helyet.

A katonák berohannak, kihordják a padokat, szalmát teregetnek szét. Füstölgő, lobogó petróleumfáklyákat gyujtanak. Hordják a sebesülteket. Jajgatás, szitkozódás, hangos imádkozás tölti meg a levegőt. Most már az egész falu tele van zürzavaros lármával. A hátráló orosz sereg vonul át rajta. Az üldözők srapeljei és gránátjai már a falu fölött robbannak szét.

Uj parancs jön. A sebesülteket újra szekerre rakják és odább viszik. A templom kiürül, csak egy fél tuat halott marad a véres szalmán.

A papok a refektóriumban imádkoznak.

III.

Az ajtó nagy robajjal kitérül és jajgatva bukik be rajta a kapus, fráter Laurenczius.

Családi kör.

— Oh, atyám, ez a világ vége! A kozákok elfoglalták templomunkat, bekötötték a lovaikat, jaj nekünk!

A megdöbbenés csöndje. Mindenki lehajtotta a fejét, az aggastyán eltakarta az arcát

és sirt. De csakhamar levette két tenyerét arcáról, szeme már száraz volt és nyugodt hangon így szólt:

— Istállóvá tették templomunkat és azt hiszik az együgyűek, hogy ezzel megaláznak

De amikor én ezt látom, nekem csak az jut eszembe, hogy Krisztus urunk is istállóban született és a világ megváltója lőn. Minél mélyebb a megalázás, annál fényesebb lesz a fölmagasztalás. Reszkessenek a megbotránkoztatók, mert utól fogja őket érni a bűnhődés . . .

E pillanatban rettenetes dörgés rázta meg az egész épületet. Mintha földrengés lödítött volna egyet rajta. A képek megmozdáltak, a falóra megállt. Odalent a templom körül zürzavaros lárma, orditozás, lőtás futás, és trembitálás keletkezett . . .

A megrémült szerzetesek lesiettek megtudni a riadalom okát. A kozákezred a templom-téren gyülekezett, maga a templom üres volt, tele füsttel. Az történt, hogy egy srappal bevagott a templomba, az ott tanyázó kozákok közé. Ezek fejvesztetten kirohantak, hátrahagyva egy pár társuk véres tetemét.

A papok óvatosan haladtak a fölvert lörmelék között. Egyszerre csak a fiatal novicius elkiáltotta magát: „Szent Isten, a Krisztus szobor eltűnt!”

Kövéd ermedten bámult oda a kis csapat, de csak az üres és sértetlen talapat látta. A szobornak semmi nyoma sem volt, még csak egy porcikáját sem tudták fölfedezni. Miféle csoda ez? Ennyire porrá zuzódott volna! A novicius térdre esett és hangosan sirva sikoltozni kezdett:

— Végünk van, bűnösök vagyunk, Krisztus urunk elhagyott bennünket!

És erős hangon felelt neki az aggastyán:

— Hogy mersz ilyen ígéket ajkadra venni? Nem félsz, hogy szentségtörést követsz el? Ime, Krisztus urunk elhagyta a hajlékot, melyet a gonoszok megfertőztettek, de nem hagyja el azokat, akik szenvednek és benne bíznak.

IV.

Dühös hadonászással, káromkodva rohant be egy magas termetű és rókaképi főtiszt a templomba. Nyitott prémes bundája elől előlatszott arannyal gazdagon paszományozott formaruhája.

— Papok! — kiáltott durva, recsegő hangon a barátokra, — most kapom a jelentést, hogy a templom tornyából jeleket adtatok az ellenségnek. Haj nektek, árulók!

— Hogy mondhatsz ilyet, uram, — felelte a gvardian szeliden, — mi a szűretet valóságának papjai és a béke apostolai vagyunk. mi imádkozunk a bűnösökért és ápoljuk a sebesülteket, akárhova tartoznak is.

— Ősmerlek benneteket, sima arcu és sima nyelvű lengyel kigyók. Majd feleltek a haditörvénytörők előtt. Szuronyok közé, el velük!

— Uram, egy nyolevan esztendő aggyaggyán van köztünk.

— Szenvedjen, azért pap.

— Krisztus elhagyott bennünket, — nyöszörgött az ifju pap, — levette rólunk kezét, elvesztünk.

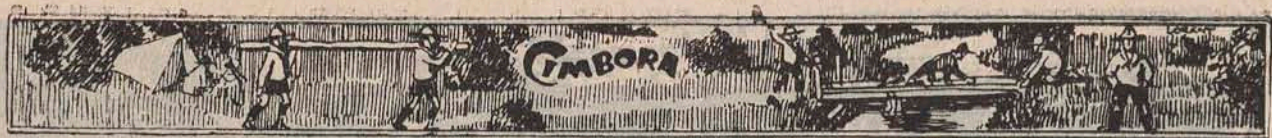
— Diesértessék a Jézus Krisztus! — tette hozzá az aggyaggyán. A szuronyos katonák közre fogták őket és elindultak a hideg, havas éjszakában.

V.

Nagynehezen keresztül vergődtek a katonatörök, amely a falut megtöltötte. Nem panaszkodtak, de az aggyaggyán nem tudta elfojtani feltörő sóhajlásait. Kétfelől két erőteljes szerzetes támogatta, s feje fáradtan hajlott féloldalra. Alig értek ki a faluból megint rájuk rontott a rókaképi főtiszt.

— Huszonöt szibériai lövő kísért hat fegyvertelen papot? — ordított rájuk, — rögtön visszafordultok gazfickók és az ezredhez csatlakoztok. Hej, Moroskin káplár, — kiáltott kozákjaira — idejössz négy emberrel és tovább viszed a papokat. Ha lassan mennek, ott a korbács; ha egyáltalán nem akarnak menni, ott a puská. Vagy pedig kötözzétek őket a lovakhoz. Indulj!

Ezzel ismét eltűnt az éjszakában. A menet újra megindult, köröskörül a kozákok, elől vagy tíz lépésre a káplár. Száz lépéssel odább megálltak. Az aggyaggyán melle hangosan zihált és egy lépést sem tudott tovább menni. A káplár lehajolt lováról és megnézte az öreg papot. Azután visszavágatott a faluba, ahonnan tíz perc múlva egy egylovas kis kocsival tért vissza, melyen szalma volt. Akkor leszállt a lováról, levetette báránnyal bélelt hosszú bundáját és az egész testében reszkető öreg papra adta. Azután egy kozák segítségével a gvardiánt a kocsiába tette. Még

ez sem volt elég, elővette a lópokrócot, tetőtől talpig gondosan betakarta vele az öreget. A menet újra elindult.

De az aggastyán felemelkedett a kocsiban és utána haladó társai felé nyújtotta fejét. Arca szinte fénylett a félhomályban, mintha a megelégedettség sugárzott volna belőle. És megszólalt szilárd, meleg hangon:

— Hol vagy, kétkedő? Szállj magadba és imádkozzál. Hát nem látod, hogy Krisztus nem hagyott el bennünket? Hát nem látod, hogy velünk van és örökös rajtunk? Ime, könyörületeség alakjában bevonult ennek az egyszerű, durva embernek a szívébe, azt megihlette és jót tétet vele. Félre, rémület és kétségbeesés, én bizom és boldog vagyok, mert megfürödhettem az ő szeretetének és gondviselésének melegében. Diesértessék a Jézus Krisztus!

— Mindörökké amen! — rebegték utána a barátok és imádkoztak.

Köröskörül orgiát ült a halál és a pusztulás, rettenetes hangzavar tombolt ég és föld között s lábuk alatt reszketett a talaj. Köröskörül égő falvak lángjai csapkodtak a menny boltozat felé... és az aggastyán lehajtottá fejét a szalmára és lelkében égi harmónia csendült meg... érezte, hogy Krisztus itt jár közöttük és diadalmaskodni fog a rombolás elszabadult démonai fölött és behunyván könnyes szemét, boldogan aludt...

(Budapest.)

Beszámoló a nyári vakációról

Kedves Elek nagyapó!

Megígértem, hogy beszámolok a nyári vakációról, hát az ígéretemet be is tartom és leírom a nyaralásomat. Meg volt a vizsga és megkezdődött az „Aranyzsabadság”. Nem sok időt töltöttem itthon, jött a hír, hogy megyek Kászonba. Persze, én nagyon örvendtem, de igaz, hogy anyuka nem akart elengedni. De én anynyit mondtam, hogy mégis el engedtek. Csütörtök reggel az unokánémmel kint voltunk az állomáson és még kikisért a nagyobbik testvérem. Igen korán mentünk ki az állomásra és még egy fél órát kellett várni. Nagyon nehezen telt el az a fél óra, mintha egy fél nap lett volna, de mégis valahogy eltelt. Megvettük a jegyet, beérkezett a vonat és felültünk a vonatra, egy negyed óra múlva már rohogott a vonat velünk.

Délben 12 órakor megérkeztünk Kézdivásárhelyre, egy órakor indultunk szekéren és 5 órakor már Kászonban voltunk. A vonatról sok szép mindent láttam. Láttam a vetéseket, melyek már értek. Láttam gyönyörű nagy gölyákat is. Nagyon szép látvány volt. Megérkeztünk 12 órakor, s kaptunk szekeret és egy órakor indultunk szekérral Kászon felé. De mielőtt elindultunk volna, megnéztük Vásárhelyen a piacot. Ott is olyan volt a piac majdnem, mint nálunk. Nálunk csak a gyümölcsös piacon van sátor, de Vásárhelyen a piac teli volt sátorral. A piac megtekintése után felültünk a szekérre. Egy óra volt, amikor elindultunk. Hát ahogy egy jó darabot mentünk, kezdett esni az eső, azután elállt, de megint úgy neki kezdett, hogy csupa víz lettünk. Egyszer az árokba is bementünk, mert a bácsi álmos volt, aki vitt a szekérral, de szerencsére nem dőlünk fel, mert kicsi volt az árok. 4 és 1/2 óra hosszat mentünk szekérral, míg végre megérkeztünk Kászonba. De alig is vártuk, hogy megérkezzünk, mert erősen vizesek voltunk. Igen örvendtek, amikor megérkeztünk. Este hamar lefeküdtünk és igen jól esett az álom. Szombaton elvittek a piacra, (mert Kászonban szombaton van a piac, Brassóban pénteken) de nem nagy piac van Kászonban, mert csak két asszony árul. A másik héten az egész falut összezártam, mert én még falun nem jártam és azért vittek, hogy lássam, milyen a falu. Így el telt az idő hamar.

Egyszer a fehérkői borvizre kirándultunk. Délben hamar megebédeltünk s elindultunk és amikor fele utját elértük, lehuzzuk a cipőinket, mert jó út volt arra és lehetett meztláb menni. Igen szép hely van Fehérvő vidékén. Amikor odaértünk, ittunk a borvizből és meguzsonnáztunk. Akkor elmentünk és megfürödtünk a patakban. Az igaz, hogy nem volt valami nagy patak, de mégis jó volt, mert melegünk volt. Azután játszottunk, mert még voltak ismerős lányok és olyan hamar eltelt az egész délután, mintha nem is lett volna. Két hét múlva a kirándulás után haza jöttem és elvittek Piri hugomat helyettem és neki is nagyon jól telt.

En négy héti voltam Kászonban és Piri hugom öt héti. Elvittek Száraz-Ajtára is (Háromszék megye), de csak három napig voltam ott. Az is elég jól eltelt, Nagyapóhoz is elakartam menni, de szekeret nem kaptunk és gyalog nem tudtuk az utat és így nem tudtunk elmenni. A nyaralással hamar eltelt az idő és mindjárt kezdődik a tanulás és nem lesz annyi idő levélírássra. Én is megyek most a harmadik polgáriba és sokat kell majd tanuljak.

Evvel bevégzem a beszámolómat, kezét csókolja unokája,

(Brassó, 1926. szept. 2.)

Szöke Juci.

MAGYAR PANTHEON

Írja Lengyel Miklós dr.

Mikes Kelemen

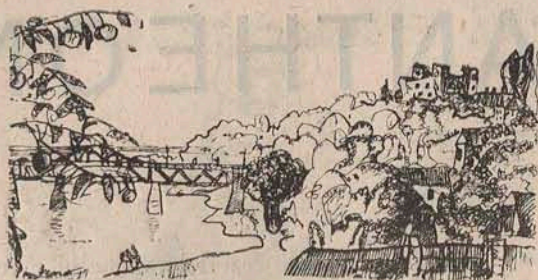

A magyar történelem egyik legszomorubb korában született irodalmunk legkedvesebb és legszeretetteljebb egyénisége: Mikes Kelemen. Születésének évében, 1690-ben, már a végleges pusztulás felé közeledett a nemzet. Gyermekéveiben a mult dicsőségéről és a jövő reménytelenségéről hallhatott. Már a kolozsvári jezsuita iskola növendéke volt, amikor megérkezett a hír II. Rákóczi Ferencz dicsőséges elnyomulásáról. A sötét reménytelenségben felnőtt ifjura nagy hatást gyakorolhatott az újabb nemzeti hős feltünése, aki megkísérelte a lehetetlent: a megfogyatkozott, török-német harcoktól elgyöngült magyarságot ki akarta szabadítani a némettség halálos öleléséből. Tizenkét

éves korában a nagy fejedelem mellé kerül apródnak. Még magasan tündöklék Rákóczi dicsőségének napja: vitéz vezérei összetörik a nemzet mozgását akadályozó béklyókat; a győzelem megmámorosítja a nemzetet; Mikes is boldog. Sorsa azonban meg van pecsételve. Alig telik el néhány dicsőséges esztendő, a kuruc felkelés ügye veszélybe sodródik. A bátortalanok, az önzők, a számítók egymás után hagyják eszerben Rákóczi ügyét; a meggyöngült ország nem bírja az ellenállást; Károlyi Sándor a maradék kuruc haddal letéti a fegyvert. Megkezdődik Rákóczi bolyongása. Elindul a kálváriás utra. Előbb bizalom van lelkében, új, diadalmas küzdelemről álmodik, majd halványodik a remény, megszünnek a lázas álmok és nem marad más a bujdosó fejedelem számára, minthogy tekintetét a földi országokról az ég felé emelje: egyetlen vigasza vallásos hite. Mikes nem tud elszakadni nagy fejedelmétől. Mint a bolygó nem szakadhat el napjától, úgy kíséri ő Rákóczit bujdosásába. A hűség, szeretet és tisztelet elszakíthatatlan kötelékei fűzik hozzá. Az első állomás Lengyelország. Rövid tartózkodás után a Habsburgok hatalmas ellenségének, XIV. Lajosnak udvarába kerülnek a bujdosók. Reményüket itt is csalódás követi. A király már öreg a kincstár üres, a nép a súlyos adók miatt elégedetlen: a francia király nem hadakozhatik. Utójjára következik a török birodalom. Az omladozó országtól nem várhatják politikai céljaiknak megvalósítását: csakhamar fel kell hagyni minden reménnyel és tétlenül várni, amíg a földi szenvedésektől megváltja őket a halál.

Mikes volt a legfiatalabb a bujdosók közül, a sors őt jelölte ki, hogy egymás után sirba kísérelje társait, végre egyedül maradt: egyedül hallgatta tenger mormolását. 1761-ben ő is pihenő társai mellé költözött.

Mikes Kelemen a hűségnek igazi példaképe egész életét fejedelmének áldozta. A vihar országról-országra sodorta az utolsó nagy magyar fejedelmet, hívei közül itt is, ott is elmaradt né-

A sárospataki vár

Szondy Gyurka (Debrecen) rajza a Cimbora pályázatára.

hány; elmaradoztak, mint ősz idején leperognak a téli pihenésre készülő fának levelei, de Mikes pillanatra sem tántorodik meg hűségében.

Ő lett a bujdosó magyarok krónikása is. Törökországi leveleiben örök emléket állít fejedelmének és társainak. A levélformát a francia íróktól tanulta. Levelei annyira közvetlenek, hogy sokáig valóban elküldött leveleknek képzelték őket. Az első 1717-ben írta, az utolsó 1758-ban, 41 esztendőről számol be. Az első még bizakodók, a fiatal férfi életkedve, terveit, reményeinek sugároznak ki belőlük. De 1735-ben bekövetkezik a nagy csapás: árván maradnak a bujdosók. Rákóczi halála után már nincs remény. A vérmesebbek ugyan még bizakodnak, de Mikes nem hisz a jövőben. Levelei komorabbakká válnak és az öregedő Mikes a vallás felé fordul vigasztalásért. Mennél öregebb lesz, annál erősebb a vallásos érzése. Utolsó levelében megható sorokban írja: „Az első levelemet amidőn nénémnek írtam, huszonkét esztendő voltam, eztet pedig hatvankilencedikben írom. Ebből kivesszek tizenkét esztendőt, a többi haszontalan bujdosásban töltöttem. A haszontalant nem kellett volna mondanom, mert az Isten rendelésében nincsen haszontalanság, mert ő mindent a maga dicsőségére rendel. Arra kell tehát vigyáznunk, hogy mi is arra fordítsuk és úgy minden irántunk való rendelése üdvösségünkre váljék. Ne kívánjunk tehát egyebet az Isten akaratjánál. Kérjük az üdvösséges életet, a jó halált és üdvösséget. És azután megszűnünk a kértől, mind a büntől, mind a bujdosástól, mind a telhetetlen kívánságtól. Ámen.”

Mennyire távol áll ennek a levélnek szomorú hangja Mikes régebbi leveleinek tréfálkozó, enyelgő és meleg hangjától! Ha szomorú

dolgokról emlékeznek meg régebbi leveleiben, mindig tudja a komorságot valamivel enyhíteni. Mert Mikes nem egyszerű krónikása a bujdosóknak, hanem szórakoztatásra is törekszik: leveibe beleszó régi történeti eseményeket, a környező népekre vonatkozó adatokat és olvasmányai-ból vett mulatságos apróságokat. Nyelve sokkal fejlettebb kortársai nyelvénél: vitte magával a művelt erdélyi családok nyelvét, de a francia hatás is erősen érezhető művein. A szánűzetés egyhanguságát nemcsak levelek írásával tevé változtatossá, hanem sok francia munkát fordított magyarra. Egy kivételével vallásos és erkölcsi művekről van szó: irodalmi értékük kevés, ezek Mikes előadó készségének bizonyítékai. Ha 207 levélből álló gyűjteménye és más prózai munkái már a XVIII. század közepén ismertté váltak volna, a magyar irodalomra nagy hatást gyakoroltak volna. De itthon csak jóval halála után, 1794-ben olvashatták leveleit. Azóta számos kiadásban jelentek meg.

Mikes utolsó levelében haszontalan bujdosásról beszél. A haszontalant nem kellett volna mondania, mert az Isten rendelésében nincsen haszontalanság. A magyar függetlenség gondolatának fenntartói voltak ők Rodostóban. Amikor a halálos örvény szélén álló nemzet életre riadt, Rákóczinak és bujdosó társainak emléke erőt adott a küzdelemhez, erőt adott a szenvedéshez.

(Budapest.)

Tehén anyó és a bocikája.

Bú-u, bú-u, sir a boci:
Gyere haza, écsanyám!
— Megyek, megyek, ne keseregj,
Édes kiesi bocikám!

Hoztál-e jó friss tejeeskét,
Édes, drága, jó anyám?
— Hogyne, hogyne, nemcsak neked,
Palkónak is hoztam ám.

Bú-u, bú-u, Palkónak is?
De jól tetted, écsanyám!
Ő ad nekem zöld füveeskét
Ha szomjazom friss vizeeskét —
Csak neki van gondja rám!

E—ó.

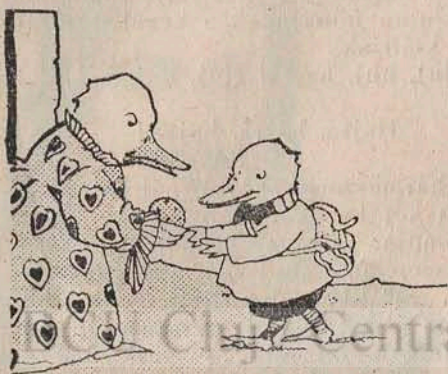

Hápháp urfi elrepül.

Szép tavaszi reggel volt. Háphápné öngysága nyakába akasztotta Hápháp urfi-nak a könyvestáskát, kezébe nyomott egy vajjas-zsemlet s mondta édes anyai szóval:

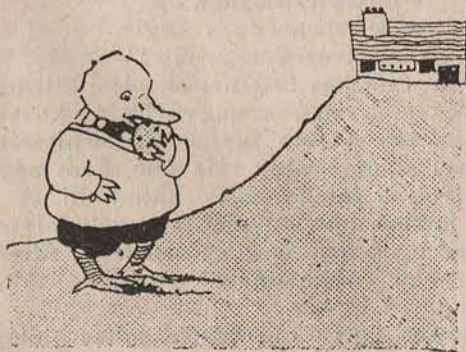
— Eredj, drágám, eredj. De vigyázz, gyönyörűségem, el ne gázoljon a villamos, mert meghalok utánad.

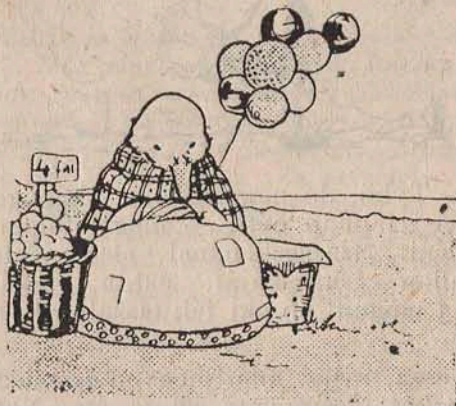
Vigyázz a zsemlécskédre is, nehogy kikapja kezeesekéből valamelyik esibész.

— Kezitesókolom, mamácska, ne féljen, hápogott Hápháp urfi s vig jókedvvel elindult az iskolába.

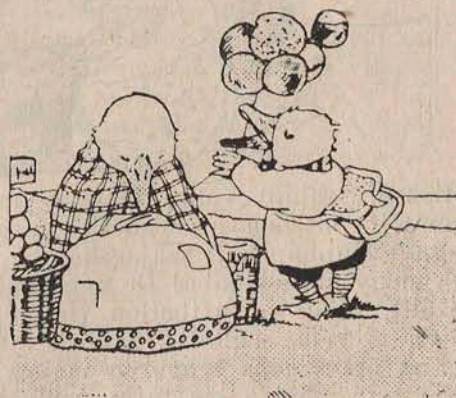
Gondolhatjátok, hogy rég volt ez, még a nagy háboru előtt, amikor még olcsó volt a zsemle, kifli s minden, ami jó, megegyező. De nem akarlak busítani azzal, hogy most milyen drága a kifli, a zsemle, elég az, hogy

Hápháp urfi elindult s ment, mendegélt, tipegett, tapogott s alig lépett egyet-kettőt, a zsemlébe harapott, meg is ette egy falásig, a esibészek foga erre hiába vásik.

Mondom, hogy ment, mendegélt, persze nézett jobbra, nézett balra, erre, arra, mindenfelé s hát egyszer csak mit lát? Látja, hogy ott ül, üldögél az uccasarkon Hephep néni, aki árult minden szépet s jót: piros zöld, kék luftballom, aztán almát, körtét.

diót, mogyorót, pattogatott kukoricát s Isten tudja még mit. Hej, haj, gyenge lehetett a vásár, mert Hephep néni elszundított, fel-felriadt, előre bólintott, Isten csudája, hogy a esibészek el nem vittek minden jót, almát, körtét és diót.

— Tyhü, de nagyszerü, — hápogott föl nevetve Hápháp urfi, — megtréfálom Hephep nénit. Szájaeskámmal elesippentem a lufballon cérnácskáját, aztán uzsúti neki, vedd el magad! eh aki fél, elszaladok, mint a szél.

Nosza, rajta, lábujjhegyen odamegyen a cérnácskát elesippenti, de el ám. No, most mi lesz? Hej, égszakadás, földindulás, a fejemen egy koppanás, szaladj te is pajtás!

Hiszen, szaladt volna Hápháp urfi, de mit gondolt, mit nem a cérnácska, megakadt, ott ragadt Hápháp urfi szájaeskájába, — no, ez sem megy ma iskolába! De nem ám!

Szállt, szállt a lufballon fölfelé, Hápháp urfi is vele, szállott, szállott, meg sem állott, az óperenciás tengeren is egy sánta arasszal tul, ahol a kis tarka malacka tur. Hephep néni pedig hanyatt és kétségbeesve sirva-riva hápog: Oh, jaj nekem, ki nem ho-verem ezt a nagy kárt soha, soha, soha!

Hápháp urfi pedig, szállt, szállt, vajjon merre szállott? Ma is száll, ha le nem esett valahol, a jó Isten tudja, hol.

(Kisbaczon.)

A farkaskölyök cserkészzet

Irta: Lajos bácsi.

A farkaskölyök összejövetelén különféle szertartások vannak. Az egyik igen fontos szertartás a „nagyüvöltés”.

A farkaskölyök és vezetőik nagy körben felállnak. A táltos (a második legidősebb vezető) jeladására, a vezérfarkast kivéve, mind leguggol. Kezeiket a farkaskölyök jelében térdük között a farkas üléséhez hasonlóan földre tartják. Ezután felugranak s kezüket fülüik mellé tartva kiáltják

„Huj, huj, hajrá! Huj, huj, hajrá! Huj, huj hajrá!

Hajrá, hajrá, hajrá!

Rá, rá, rá!”

A háromszoros „hajrá”-nál bal, a „rá-rá”-nál mind a két kezüket leeresztik. Végül a vezető ezt mondja: „Bizom bennetek!” — A kiáltás akkor szép, ha a „huj-huj” egy ütem s a „hajrá”, meg a „rá” kissé elnyújtott és erősebb.

Egy másik fontos szertartás a „törzstanács vagy farkaösszejövetel”. A farkaskölyök s vezetőik a tanácstűz (imitált tábortűz) körül körben felállnak. Imádság után a vezetők előlépnek s a vérszerződés emlékére a tűz fölött balkezet fognak s a farkaskölyök titkos jelét mutatják. A vezérfarkas így szól: „Nem nyugszunk addig, amig jellemünk épületét magasra nem emeltük.” Erre mind a nagyüvöltés szertartásával ezt kiáltják háromszor: „Tedd, ami tőled telik!”

Befejezésül: Imádság után valamennyien keresztbe tett kezekkel kezét fognak. A vezérfarkas a dsungel varázsigejét mondja: „Egy vérből valók vagyunk.” — Erre mind egyszerre ezt mondja:

„Bizhatsz bennünk, jó vezér,

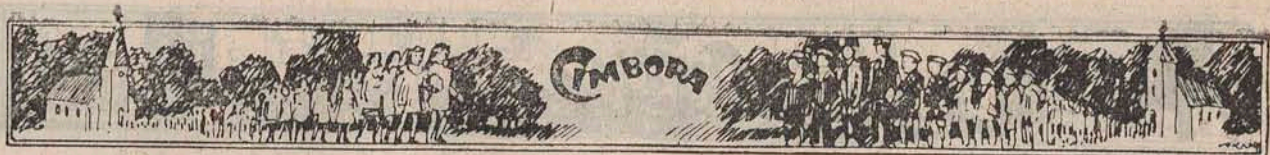
A hűség csillagunk;

Szeretében egy a szív;

Mi testvérek vagyunk!”

A vezérfarkas erre ezt mondja: „Bizom bennetek!” — Ezután a nagyüvöltés következik. Majd a vezérfarkas így szól: „Hirdessétek a törvényt a világ négy tája felé. Erre négy farkaskölyök a tanácstűznek háttal áll. A keleti kezdi (onnan jöttek őseink!), a déli folytatja és az északi végzi a törvényhirdetést. Mindegyik egy-egy törvényt mond el a magyarázó verssel együtt.

Mután helyre mentek, a táltos előlép s a vezérfarkas felé fordul: „Vezérünk, mi megtesz-

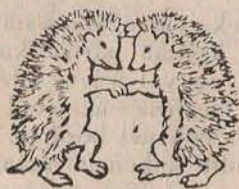

szik, ami tőlünk telik!" — A vezérfarkas ezt mondja rá: „Bizom bennetek!” — Ezután a vezérfarkas körben járva mindenkivel balkezet fog s a farkaskölykök farkaskölyök módra, a vezetők cserkész módra, de mindenkor a farkaskölykök titkos jelét használva bucsuznak tőle.

Fontos a névadás szertartása is. Ugyanis minden farkaskölyök valamelyik ügyessége, kiválósága, munkája révén új nevet szerez magának. Ilyen törzsbeli nevek lehetnek: Farkaszem, Élesszem, Sólyomszem, Ragyogószem, Feketeszem, Sasszem, Kisbagoly, Élesfül, Józsimat, Öblőstórok, Érchang, Harsányhang, Pergőnyelv, Zengőtórok, Kobzos, Lantos, Igric, Csendesajak, Gyorsnyul, Villám, Szökőtalp, Szélláb, Fürgeláb, Vaskébel, Vasizom, Vasmarok, Acélizom, Botond Ezermeister, Képiró, Ravaszész, Bölcsfej, Nyomkereső, Utmutató, Figyelő, Éber, Kistudós, Türelem, Kitartós, Nemesszív, Béketűrő, stb.

Persze a név mindig a farkaskölyök legjelesebb tulajdonságát jelzi. Aki valamilyen nemes tett által vált ki, annak neve Nemesszív lesz. Aki jól tud futni, annak Szélláb nevet adjuk. Aki jól tud hegedülni, Lantos nevet kapja, stb. A nevet nem a farkaskölyök választja, hanem a törzs tagjai adják neki. Azért ez kitüntetés számba megy s a névadás szertartása fellette ünnepélyes.

A törzstanácson vagy falkaösszejövetelen, ha a vezérfarkas jelen van, az egyik vezető feláll, s a vezérfarkashoz fordul ily szavakkal: „Vezérünk, x testvérünk (születési nevén) megvérezte a dárdáját” (azaz nevet szerzett.) — A vezérfarkas erre ezt kérdezi: „Mivel s mely nevet érdemelte ki testvérünk? Szóljatok tetteiről!” — Ekkor elmondják, hogy hogyan szerezte nevét. — Azután a vezérfarkas felírja születési évét egy darab papírosra s a tanácstüzhöz lép. Vele szemben áll a nevet szerzett jelölt. A vezérfarkas meggyújtja a papírost s közben mondja: „Ne emlitéssék többé e név közöttünk!” Aztán bal kezét nyújt neki, mondván: „Üdvözöllek N. (törzsbeli nevén) testvérem!” — Erre a törzs vagy falka kiáltásával üvölt.

Mi ujság?

Mikor még ceruza nem volt . . .

A ceruza az egész művelt világon egyik legfontosabb írószere a mindennapi életnek. Statisztika nélkül is bizonyosra lehet venni, hogy sokkal több kell belőle, mint a tollból. Például a tányákon egészen jól el vannak az emberek tinta és toll nélkül, Penna és kalamáris csak ott található, ahol iskolás gyerek van a háznál. Ellenben egy darabka plajbász majd mindenütt előkerül, ha nem is éppen a zsebből, de az asztalfióból, vagy a vakablak-ból.

A városi ember számára már régóta nélkülözhetetlen szerszám a ceruza. Szüksége van rá nemcsak az ugynevezett tanult embernek, hanem annak is, akinek nem sok hajszála hull ki a tudományokért.

Lát addig mivel írták föl az emberek a sürgős jegyzeteiket, míg ceruza nem volt? Addig is cerussával, csak hogy az nem grafitból készült, hanem ólomból. A cerussa latin szó és annyit jelent, hogy ólom. Az ólomot már a rómaiak is használták ceruza gyanánt, amennyiben pénzforma kerek korongot vágtak ki belőle és azzal vonalozták meg a papír helyett szolgáló pergamentet.

Azt már nem érték fel a rómaiak észszel, hogy sokkal könnyebben bánhatnának az író ólommal, ha vesszőalakra faragnák. Erre a középkorban jöttek rá, s valószínűleg az olasz festők használták először a rajzoláshoz a meghegyezett ólomvesszőt, amit aztán másfelé is eltanultak s a németek Bleistift-nak nevezték el.

A XVI. században, 1540 és 1560 körül fedezték fel Angliában, a cumberlandi bányákban a grafitot, amit ólomszürke színe és a papírhoz való tapadása miatt ólomnak gondoltak. Eppen ezért adták a belőle készült ceruzáknak a németek a Bleiweiss nevet, amiből a magyar plajbász lett.

Az újfajta íróvessző hamar elterjedt mindenfelé, különösen mikor Európa több országában is találtak grafittelepeket. Pár száz esztendő beletelt, míg a tudósok rájöttek, hogy a grafit nem ólom, hanem szén.

A középeurópai ceruzák anyaga különben ma legnagyobbbrészt csehországi grafit, a ceruzagyártás központja pedig Bajorország, különösen Nürnberg. A híres Faber-gyárban kerek egymillió darab ceruza készül hetenként.

A szegény ember és az ördög.

Apró unokáinak meséli: Elek nagyapó.

Volt egyszer egy szegény ember. Egy kis szántóföld s két ökröcske: ez volt minden gazdasága. Hiszen ha nem volt több, ez is jobb volt a semminél, ugy-e? Na de hogy szómat össze ne keverjem, a szegény ember befogta két ökröcskéjét, kiment a szántóföldre jó reggel és éppen esteledett, alkonyodott mire megszántotta. Bizony, ha megszántotta, indult is hazafelé, de ahogy elindult, csak-hogy földbe nem gyökeredett a lába, olyan csodát látott.

— Nini, ég a földem! kiáltott a szegény ember. Csakugyan a földjének a kellős közepén lobogott, pattogott a tűz, villogott, esillogott a parázs, még pedig egy jó nagy halom parázs s annak a tetején ott ült, üldögélt egy kis fekete ember, dehogy ember! — maga az eleven ördög. De a szegény ember nem ijedt meg ám az ördögtől, nagy bátran odament s szólott neki:

— Hát te komám megbolondultál, hogy az égő parázsra ültél?

— Dehogy bolondultam, szegény ember, dehogy. Pénz van a parázs alatt. Arany, ezüst, de mennyi!

— Ugy? Bizony, ha pénz van a parázs alatt, enyém az, mert hát enyém ez a föld.

— No, no, mondta az ördög, a tied is, nem is. De tudod mit? Nem bánom, legyen a tied a pénz, van nekem annyi ezenkívül, hogy azt sem tudom, mit kezdjek vele. Neked adom hát a pénzt, ami itt van, ha te meg két esztendeig nekem adod a földed feletermését. Szeretném már, ha nemesak pénzem, de búzám s más egyebem is volna!

— Hiszen, ha csak ez a kívánságod, mondotta a szegény ember, teljék kedved. Hanem, hogy az osztózásnál össze ne vesszünk, egyezzünk meg, hogy a termésből az legyen a tied, ami a föld színén felül van, az enyém meg, ami a földben van.

— Áll az alku! csattintott az ördög a szegény ember tenyerébe, hogy csakugy sajgott bele.

Hát ezzel elváltak, az ördög ment vissza a pokolba, a szegény ember meg haza. Egy

esztendő mulva, aratás idején, pontosan eljött az ördög, ott volt a szegény ember is. De bezzeg lefittyent az ördög orra, amikor látta, hogy a szegény ember krumplit termelt a földben. Óvé lett a krumpli szára, a szegény emberé meg a krumpli.

— No, atyafi, — mondta az ördög, — becsaptál, de jövődre megfordítjuk az alku.

— Teljék a kedved, — hagyta helybe a szegény ember.

— E szerint jövő esztendőben az lesz az enyém, ami a földben van, mondotta az ördög.

— Az, komám, az.

Bezzeg, hogy a ravasz szegény ember megint becsapta az ördögöt. Most meg búzát vetett a földbe s amikor elkövetkezett az aratás ideje, szépen learatta a búzát, csak éppen a tarlóját hagyta meg.

— No, komám, mondotta az ördögnek, aki pontosan eljött a részéért — itt a te részed a földben.

Hej, dult, fult az ördög! Hogyne dult, fult volna, amikor eddig mindig ő csapta be az embereket, most meg ez a szegény ember de csunyán becsapta őt! Nagy haragjában, szégyenében úgy elszaladt, hogy meg sem állott a pokol kapujáig. A szegény ember pedig kiásta a földből a rengeteg sok aranyat s ezüstöt. Annyi volt, hogy tizenkétszer rakta meg a szekerét s úgy is alig tudta mind hazavinni.

Bezzeg, hogy vége volt a szegénységnek.

(Kisbacon.)

Palóc gyermek imádsága.

Én lefekszem ágyacskámba.
Fejem hajtom párnácskámra.
Három angyal fejem felett:
Egyik megőriz engemet,
Másik szememét bezárja,
Harmadik lelkemet várja.

Ámen.

Elek nagyapó üzeni.

A levél írás igen fontos szabálya: hol, melyik évben melyik hónap hányadik napján kelt a levél!

Több sajtóhibát találtam a Cimborá 8. számában nyilván amiatt, mert míg Kisbaczonban mindent gépbe diktálok, budapesti tartózkodásom idején mindent kézzel írtam s bizony gyorsan és apró betűkkel. Így például Bocz Károlynak és Margitnak nem azt üzentem, hogy „sokan”, hanem azt, hogy „rokonok” vagyunk s régi kedves unokáim Jerzsák Izabella és Anna nevét nem változtattam Szerzsákra, sem szintén régi unokáimnak, Fritsch Ferencnek a nevét a nyelvtörös Trtschre. Ugy szeretném minden tekintetben tökéletessé tenni a Cimborát, de hajh! nem lehet. Emberek vagyunk. —

Kovács Piroska, Nagyenyed. Megkaptad a nyert könyvet s most már 14 könyved van, vagyis: 14 jóbarátod. Szivemből kívánom, hogy szaporodjon barátaid száma. — **Rend Gyula, Marosfelfalu.** A rajzod ugyan még nem üti meg a közölhetőség mértékét, de biztató tehetségre vall, nemkülönben a rajz alá írt versike is. A betűrejtvenyed sorra kerül. — **Kendefi András, Beszterce.** Levelet, levelet, necsak megfejtést! — **Órtutay Angyalka, Elemér és Béla, Beregszász.** A kérdéses üzenet vagy beszámolóra, vagy rajzra, vagy pedig rejtvényre vonatkozik. Influenza öleisége engem is meglátogatott, de nem időzött sokáig nálam. — **Grün Edith, Arthur és Zsófi Szamosújvár.** Arra már nem emlékszem, hogy az előző leveletekben küldött rejtvény bevált-e; a most küldöttekből egy sorra kerül, de erre türelmesen kell várnotok, mert rengeteg rejtvény vár közlésre. — **Csáklóny Jani, Lupény.** Mint-hogy nem magyar iskolába jársz, gyakran fogsz írni nekem, hogy gyakoroljad magadat a magyar írásban. Ezt igen helyesen teszed s azt is, hogy ügyelsz a Cimborára, mert bekötteted. A hiányzó számokat pontosan jelöld meg s a kiadóbácsit pótolja. Azért igazán dicséretet érdemelsz, hogy még Magyarországon is szerzel előfizetőt. — **Guman Agnes, Kolozsvár.** A negyedik elemistából polgárista lett, — jelented nekem — s ha azt írod, hogy negyedik polgárista vagy, azt is elhiszem, oly kifogástalan a leveled minden tekintetben. Valóban megérdemelt volna, hogy a betegség ne rontsa meg a karácsonyodat. Valószínű, hogy a kiadóbácsit Tordára küldte annak idején a nyert könyvet. Intézkedem, hogy Kolozsvárra (Calea Victoriei 84.) küldje. Ugy a Kis Lord, mint a Copperfield Dávid remekmű: könyvtárad igazi gazdagodását jelenti e két

könyv. — **Novák Béla, Élesd.** Ha nem volt a megfejtők névsorában az élesdi unokák neve, nyilvánvaló, hogy vagy lekéstetek, vagy nem jutottak hozzám a levelek. — **Bocz Károly és Magda, Brassó.** A szőrejtvényt küldjétek be újra a megfejtésével együtt, mert nagyapónak bizony nincs ideje, hogy megfejtésen törje a fejét. Aztán: ha még Kisbaczonba jöttök, necsak a kertemet néz-zétek meg, de nagyapót is. Szüleiteknek tolmácsoljátok viszont üdvözlözetemet. — **Rosinger Sándor, Nagyvárad.** Levelet is várok, nemcsak megfejtést! — **Klärman Ibolya, Szilágysomlyó.** Befejteted a második polgárit s többé nem jársz iskolába, mert gyengeséged miatt az orvos megtiltotta az iskolába járást. Hát bizony ez szomorú, de lehet pótolni az iskolai tanulást az idő helyes beosztásával egészséged ártalma nélkül, s amint látom, te pótolod is. Természetesen a nyelvek tanulása, a zongora és a kézimunka mellett különösen kívánatos a jó könyveknek nagy figyelemmel való olvasása s abbéli igéreted beváltása, hogy minden héten írsz nekem. Pótlórejtvényed sorra kerül. — **Gellért Jóska, Torda.** Levelet, levelet! — **Schvartz Pál, Román** iskolába jársz és ritkán írsz magyarul. Ezen lehet segíteni: minden héten írsz nagyapónak. Következő leveledben ne feledkezzél meg arról, hogy hol kelt leveled. — **Serester Anna, Bodola, Brassó megye.** Mint szorgalmas levélíró megillet a külön levél. Budapestre való elutazásom előtt írtam is egy lev.-lapot. Megkaptad-e? — **Hammek Dávid, Petrozsény.** Rajzaidat szívesen látom ezután is. — **Zélig László, Mezőbánd.** Megkaptam az egyenesen Budapestre küldött leveledet s válaszoltam rá lev.-lapon. — **Polóny Gizella, Losonc.** Nagy lelvezettel olvassátok a Cimborát mind a hárman, aminek én igen örvendek, s legközelebb kis öcséd is ír levelet, mert gyakorolni akarja magát a levélírásban. Csak írjon, írjon mennél többször: szeretettel várom. — **Roubicek Ella.** Én megmondtam a könyvnek, hogy te várod, neked pedig azt mondom, hogy máskor ne feledkezzél meg a keltezésről, mert enélkül szegény könyv nem tudja, hogy hol talál rád. — **Mihálylovits Irén, Temesvár.** Remélem, megkaptad a nyert könyvet s így teljes az örömed. — **Sára Erni, Kovászna, Háromszék megye.** Ha nagyon szereted a könyvet, képzelem a boldogságodat, amikor megkaptad a nyert könyvet, Kovásznától Brassó egy jó futamodás, s bizonyosan meg-meglátogat anyukád és apukád, amikor majd Brassóban tanulsz. Aztán majd lesznek ott jó barátnőid is, s észre sem veszed, úgy elrepül az idő. És micsoda boldogság lesz az, amikor vakációra hazamogy! Már ezért is érdemes másutt tanulni. Anyukádnak tolmácsold viszont üdvözlözetemet. — **Molnár**

Iréne, Verebes, Csikmegye. Hogy mikor jár le az előfizetésed, arról a kiadóbácsi értesít. — **Perl Lécsi, Máramarossziget.** Rejtvényed jó ismerős, ujat eszelj ki. — **Szili György, Arad.** A kiadóbácsi pótolja a 4. és 5. számot, de egyszer már levelet is írhatnál! — **Székely Flóra és Gabi, Brassó.** Persze, hogy létezik Őcsike. Az új-ságát ezután mindkettőtök nevére küldi a kiadóbácsi, én pedig várom a Gabi levelét. — **Nagy Ferike, Csikszereda.** Kedvet kaptál a rejtvényfejtésre. Hát csak törjed a fejedet, Ferike, mert ezzel is élesedik az eszed. Tiszta és gondos írással dícséretet érdemelsz. — **Gombos Lenke és Odón, Kolozsvár.** Nektek is azt üzenem, hogy csak törjétek a fejeteket, de azt is, hogy lehetőleg tintával írjatok, mert a ceruzairás könnyen elmosódik s rontja az íróknak is, az olvasónak is a szemét. — **Horváth Sárika, Valkán.** Reád igazán nem lehet panaszom: sűrűn írod a szebbnél-szebb leveleket, s hiszem, hogy akkor sem leszel hűtlen hozzám, ha a nagyenyedi tanítónőképzőbe jársz, s én, természetesen, válaszolhatok leveleidre, figyelemmel kísérem fejlődésedet. Levelezőlapomat megkaptad-e? — **Arvay Gábor és Klára, Nagygyéjcz.** Levelet, levelet! Jó hosszú levél elfért volna azon a nagy papíroson. — **Salamon Jucika, Arad.** Dehogy leszel terhemre, mennél többször írsz a te szép kerek betűiddel, annál nagyobb lesz az én örömem. Aradra már rég készülök, de hogy mikor jutok el oda, most még nem tudom. Valóban, szeretnélek megismerni téged, ki apró gyermekkorod óta hűséges olvasóm vagy. — **Kemény Anci, Szabadka.** Ejnye, ejnye, az a képkeretező! No, ne busulj, a tönkretett arckép helyett küld a kiadóbácsi, s pótolja a tavalyi 54—48. és az idei 5. számot is, egyben megírja, hogy mennyivel tartozol tavalyról, megjegyezvén, hogy tavaly a 48. szám volt az utolsó. A beszámolóval lekéstél, de majd beszámolhatsz a jövő nyárról. A szorgalmas levélírást elvárom. — **Minier Tibor.** Egyik rejtvényed sorra kerül. Hát a keltezés hol maradt? — **Csiszár Pál, Jakabfalva, Csikmegye.** Ha jól gyarmitom, a level nem a te kezéd írása, elvárom hát, hogy a következő levelet te írd, mert igen fontos, hogy gyakoroldjad magadat az írásban. — **Román József, Szatmár.** Akármilyen belőled: lakatos vagy mozdonyvezető, máris nagy az örömem benned és a te szép leveleiddel. Azt már látom, hogy művelt ember leszel. Levelezőlap ment neked is. Titinek is. — **Buksa Ilonka, Kolozsvár.** Leveledet továbbítottam a kiadóbácsinak. — **Vapki I. Richárd, Petrozsény.** Rejtvényeidből válogatok. — **Páska Judit, Hidalmás.** Levél ment. — **Kristóf Gizella, Kolozsvár.** Örömmel látom, hogy jó könyveket olvasol, mert ennél jobb társaságban nem lehetsz, s azt is, hogy

igen szereted a Cimborát. Oly rejtvényt, melynek az én nevem a megfejtése, nem közlök, ellenben szeretettel várom további leveleidet. — **Smil Gizi, Gyergyószentmiklós.** Eltaláltad: sok levélre kell válaszolnom, amiatt kerülnek későn sorra a válaszok. A kiadó bácsi ezután a te nevedre küldi a Cimborát s egyben megírja, hogy lejárt-e az előfizetésed. — **Telegdi Veres Lóránt, Marosvásárhely.** Ha nem is jársz magyar iskolába, elég helyesen írsz magyarul, s még helyesebben fogsz írni, ha sűrűn írsz nagyapónak és nagy figyelemmel olvasod a jó magyar könyveket. A „hunyorgatás” az általad jelzett esetben érthető. Várom további leveleidet. — **Szabó Piroska, Torda.** Ha nekem olyan kerek betűs írásom volna, mint neked, minden héten írnék egy levelet nagyapónak. — **Szentmártoni Kálmán Buzaháza, Marostordamegye.** Örömmel látlak unokáim seregében s remélem, szorgalmasan írsz levelet. — **Merk Böske, Szatmár.** Öt évig román iskolába jártál s oly rosszul írtál magyarul, hogy nem mertél írni nekem. Ejnye, ejnye, kár volt nem írnod, bár én egyáltalán nem látom magyartalannak az írásodat. Vagy ez már a ref. felsőbb leányiskola érdeme? Annak igen örvendek, hogy szeretsz tanulni s látszik is ez a bizonyítványodon. Az egyik rejtvényed sorra kerül, a megígért szorgalmas levelezést pedig várom. — **Schäfer Gyuri, Petrozsény.** Nagyapóról álmodsz minden éjjel és a szép mesékről. Én is szeretnék rólad álmodni, mert valósággal árad felém a szeretet leveledből. A rejtvényed jó, de azt bizony nem tehetem, hogy a legközelebbi számban közöljem, mert sok társad van előttem. — **Petrás Sári és Sándor, Szászrégen.** Kocka számrejtvényt, melynek 15 a megfejtése, már közöltem, mást eszeljétek ki. Ezuttal nem késtem le a megfejtésről. Hadd jöjjenek a levelek! — **László Pál, Marosvásárhely.** Azért írsz oly rosszul, mert zsidóiskolába jársz és mindent románul tanulsz. Hát bizony elég rosszul írsz, de mert igen szereted a Cimborát s szorgalmasan írsz ezután, megjavul az írásod, s milyen nagy lesz az örömed, amikor az állam nyelvére is, meg az édesanyád nyelvén is kifogástalanul fogsz írni! — **Némedy Loncika, Lippa.** Szép kerek betűs írásodon már nyoma sincs a spanyolnak. Hát Istennek, az én influenzám is enyhébb lefolyású volt. — **Huszár Mária, Abafája.** Remélem, mire ezt az üzenetet olvasod, már találkoztunk is, a következő leveled pedig nem kell diktálnod. Nem Őcsikénél laktam Pesten, mert a régi lakásomat tartom most is Nemcsak a madár, de az ember is maga fészkében érzi magát legotthonosabban. Ha bátyáid általános érdekű fényképet csinálnak, szívesen veszem és közlöm is. Hogy szerettem-e Kocsikázni régen? Szeretnék én most is, de még Pesten sem igen é-

rek rá. — **Kiss Károly, Galonya, Marostordamegye.** Nincs időm megállapítani, hogy jó-e a rejtvényed, mert a megfejtést nem irtad meg. Ird újra a megfejtéssel együtt. Hogy nemcsak a városban, de a hayasban lakók is „tanulnak valamit”, azt örömmel látom helyes leveledből. — **Nagy Zita, Nagybaczon, Levelet, levelet!** — **Stauber Etta és Manya, Arad.** Mindig örömmel olvasom én az unokák levelét s érdeklődve olvasom szárnypróbálgatásaikat is: kedves, reménykeltő szárnypróbálgatás. Majd megjön az ideje annak is, amikor kibontod a szárnyakat s bátran repülsz. Csak tanulj és olvasd figyelemmel a jó könyveket. Intézkedtem, hogy ezután kettőtök nevére küldjék az ujságot, s várom a levelet Manytól is, akit (dicsérlek érte!) te tanítottál meg írni és olvasni magyarul. Szeretettel várom leveleidet. — **Szentpétery Endre, Szilágysomlyó.** Első a „dolgozat”, aztán a levél. Bizonyos vagyok abban, hogy a vakációban kipótólsz. — **Szentpétery Gyula, Szilágysomlyó.** Buktál kettőtök s a husvét-i vakációra ki kell javítanod, „mert különben baj lesz”. No, én bizonyos vagyok abban, hogy nem lesz baj! — **Szentpétery Elemér, Szilágysomlyó.** Szóval: reudet csináltál. Ezután az ösöknök is kell fejteni a rejtvényeket. Az előfizető szerzéseikért dícséret! Mindegy: tussal vagy ceruzával rajzolsz. Fő, hogy jó legyen. Meleg üdvözlét apukának. — **Scheidl Annus, Vulkán.** Alig hiszem, hogy az a fiú oly hibát követett volna el, amiért büntetés jár. Akár adoma, akár megtörtént, kedves, amit írsz: Azt kérlek a diáktól, volt-e már büntetve? — Voltam, felel a diak. Egyszer azért, mert nem tudtam a román, egyszer meg azért, mert nem tudtam a francia lelkét. A bírák, persze, nagyot nevettek s haza küldték a diákot. Így lesz majd azzal a fiúval is, akitől te irtál. — **Szöke Juci és Piri, Brassó.** Nagy sár van Brassóban? Hát az hogy lehet? Az én kertemben soha sincs sár. Nincs bizony! — **Hoffmann Zsuzsa, Nagyvárad.** Levelet, levelet! — **Kiss Pál, Nagyvárad.** Irtam a kiadóbácsinak, hogy küldje el neked a könyvet ajánlva vagy esetleg valakitől, aki Szatmárról Váradra megy. Igazán bosszantó, amit a posta a könyvekkel művel. Meg kaptad a képes levelező lapot? — **Sándor Gyuri, Nagyvárad.** Levelet, levelet, hadd ismerkedjünk!

56

A február havi rejtvények megfejtése.

4. szám. Pótlórejtvény: Kazinczy Ferenc. Névrejtvény: Beregszász.
5. szám. Pótlórejtvény: Benkő József. Névrejtvény: Kolozsvár.
6. szám. Pótlórejtvény: Uj földesur. Névrejtvény: Marosvásárhely.

Megfejtették:

Borgida Anci, Sente Béla, Árvay Gábor és Klára, Guttmann Kató, Guttmann Vera, Dávid Elza és Gizi, Horváth Sárka, Kiss Pál, Albert testvérek, Klein Ernő, Nagy Áron, Gyenge Dezső, Antal Ilonka, Szili György, Szentpétery Elemér, Karakas Pityu, Szilágyi Piri, Stern Ica, Tócsy Ilona, Gyenge Dezső, Dávid Erzsike, Kovách Piroska, Markovits Edith és Dusi, Elthes Karesi, Glück Imre, Bajkán Laci, Kacsó Gazsika, Winkler Bözsike, Polónyi Gizella, Csomor Piroska, Sárossy Béla, Bihaesi Zoltán, Bocz Károly és Margit, Fritsch Ferenc, Varga Éva, Némegy Lonicika, Dubb Árpád, Sipos Béla és Ambrus, Borsoss Samuka, Hevesy Gusztáv, Szöke Juci és Piri, Goldner Rózsika, Papp Imre és Károly, Kiss Pál, Novák Béla és Laci, Kacsó Gazsika, Gergely Lili és Ibolyka, Parecz Erzsike, Szepessy Zoltán, Sente Béla, Mendelovits Armin, Schönfeld Gizi, Szabó Miklós, Molnár Nóra, Pártos István, Buzás Klára, Tima Endre és Ilonka, Veress István és Pál, Schönfeld Gizi, Maléter Pál, Floriza János.

A megfejtők közt 12 könyvet sorsoltunk ki, s Tökmag király öfelsége Elek nagyapó kalapjából a következők neveit huzta ki: Guttmann Kató, Nagyvárad; Tócsy Ilona, Szászrégen; Szehényi Piroska, Csikesező; Szabó Miklós, Kiskalota, Kiss Pál, Nagyvárad, Goldner Rózsika, Élesd; Bocz Károly és Margit, Brassó; Sárossy Béla, Csikmadéfalva; Kacsó Gazsika, Nyárádselye; Holvay Erika, Velki Saris, Csehszlovákia; Áitman Sándor, Zombolya; Floriza János, Beszterec.

A cirkuszban.

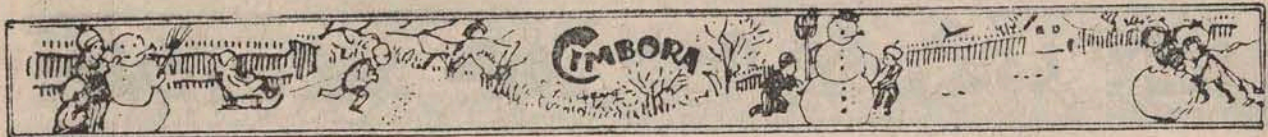
Apa: Látod, Pali, az a kis kutya milyen jól tud számolni? Szégyelneted magad, te négyest kaptál a számtanból.

Pali: Jól van, apa; de kérdezd csak ki a kis kutyát a földrajzból, majd meglátjuk, mit tud (Saroltavár.)

Domonits Mimi.

Elővigyázatosság.

— Tudsz zongorázni, kis fiam?
— Magam sem tudom. — még sohasem próbáltam.

FEJTÖRŐ.

A sorsolásban való részvételre egy rejtvény megfejtése is fogosít!
 A rejtvény megfejtését, a megfejtők és nyar-
 tesek névsorát egyszerre, a megfestést követő 60.
 nap végén közlöm!
 A megfejtések beküldésének határideje a
 hónap 10-ik napja.

Pótlórejtvény.

Beküldte: Albert Juliska.

— ép	— ván
— vi	— ári
— illag	— eri
	— onó
— vi	— gnes
— ár	— eró
— dő	

Egy nagy magyar államférfi neve.

Pótlórejtvény.

Beküldte: Buzás Klára.

— okol	— anyi
— per	— lom
— orta	— agy
— v	— óra
— azék	— lga
— rén	— ossz

Egy nagyköltő neve.

Szélmalom rejtvény.

				B				
				a				
				r				
				n				
l	á	é	á	k	d	a	g	a
				i				
				v				
				m				
				l				

Egy kedves dal kezdősora.

Kocka-rejtvény.

Beküldte: VARGA GYUSZI.

E	E	É	É	É	A puha ellentéte
É	G	K	M		Kártékony állat
M	Ny	Ny			Édesség
R	R				A legkisebb folyóvíz
Z					Kettős mássalhangzó

CIMBORA képes heti gyermeklap. Megjelenik havonta háromszor, minden hó 1., 10. és 20.-án.

ELŐFIZETÉSI ÁRA: Romániában negyedévenként 100 lei, Csehszlovákiában negyedévenként 20 Kc., Magyarországon negyedévenként 3 pengő.

SZERKESZTŐSÉG: Baťanii-Mici (Kisbácson) u. p. Baťanii-Mare (Nagybácson), jud. Treiscaune (Háromszék-megye). E címre küldendők a „Cimbora“ részére szánt kéziratok, az Elek nagyapóhoz írott levelek és rejtvenymegfejtések.

KIADÓHIVATAL: Satu-Mare (Szatmár), Strada Mircea cel Mare 3. A kiadóhivatalhoz küldendők a „Cimbora“ előfizetési bejelentései és díjai.

Laptulajdonos: Szabadsajtó könyvnyomda és Lapkiadó.

Felelős szerkesztő: Dénés Sándor.

A Cimbora könyvosztálya

A cserkészkönyvek új árai:

Farkas Gy.: Tábortűz üzen	á 15— leu
Radványi K.: Horog István & Co	„ 15— „
Sztrilich—Mócsy: Cserkész segítségnyújtás	„ 10— „
Butykó: Törvénytárgy	„ 15— „
Scherer: Próbaidős cserkészkönyve	„ 15— „
Sztrilich—Mócsy: Tábortűz munkák	„ 20— „
Radványi K.: Napsugárleventék	„ 15— „
Kovács D.: Ballag már	„ 15— „
Scherer: Cserkészek könyve	„ 15— „